

נורית גוברין

הכרך השביעי של 'קריאת הדורות: ספרות עברית במעגליה' מצטרף לששת קודמיו ודומה להם באופיו ובארגונו. כמותם גם הוא כולל מחקרים, מאמרים, מסות ורשימות בהיקפים שונים. כותרת הסדרה: "קריאת הדורות" היא דו-כיוונית, כפי שהוסבר במבוא לכרך הראשון (תשס"ב, 2002): הרצון לקריאה בספרות הדורות יחד עם היענות להזמנתם, כביכול, של סופרי הדורות הקודמים לקרוא ביצירותיהם וקיום דו-שיח עמהם. התפיסה העקרונית המונחת ביסודם של כל המחקרים: תרבות נבנית נדבך על גבי נדבך. הכלל של "חדש מפני ישן – תוציאו" אינו חל עליה. כל מחקר הוא נדבך נוסף בבניין זה, הנשען על קודמיו ומשמש בסיס לאלה שיבואו אחריו. כותרת המבוא של הכרך החמישי (תשע"ה, 2015), "משפחת הנשכחים", מבטאת את התחושה הקשה שמשוה לא טוב עובר על החברה בישראל ביחסה לספרות העברית של הדורות הקודמים בכלל ולמחקר המלווה אותה בפרט. כותרת המבוא "פָּאָב הכתיבה" מבטאת את ההרהורים הנוגים המלווים ספר זה. פרקי הספר אורגנו בשבעה שערים. בשער הפותח, "לא בחלל הריק", נכללו מסות עקרוניות הממשיכות ומרחיבות את השקפת העולם הספרותית והמחקרית של הכותבת. השער השני, "בין ספרות למקרא", מוסיף עוד נדבך למחקריה בתחום זה. בשערים השלישי והרביעי: "דורות בשירה" ו"דורות בפרוזה" נכללו מחקרים על יוצרים ויצירות חדשים, מן העבר ומן ההווה, ידועים יותר וידועים פחות. בשער החמישי, "שיח יוצרים ויצירות", יש חידוש בתחומים ובנושאים; נכללו בו פרקי הסדרה "ספרות ורפואה", החוקרים את השתקפותו של נושא מורכב ומסועף זה בספרות העברית. נוסף עליהם הפרק העוקב אחר השתקפותם של הארכיאולוגיה והארכיאולוגים בספרות העברית. בשער השישי, "מקום בספרות", ניתנו מחקרים על תל-אביב וכפר-סבא, פטרבורג, פריז וארה"ב והשתקפותם בספרות העברית. הם מצטרפים למחקרים בנושא "גיאוגרפיה ספרותית", שכוונסו בספר 'כתיבת הארץ: ארצות וערים על מפת הספרות העברית' (תשנ"ח, 1998) והמשכם בכרכים ד ו' של 'קריאת הדורות' (תשס"ח, 2008; תשע"ה, 2015). השער השביעי, "עיתונאים וכתבי עת" מרחיב את המחקר בנושא זה.

"המחקרים פורשים מניפה מרהיבה בעושרה ובהיקפה של הספרות העברית לדורותיה: החל מפתיהם של ראשוני המשכילים וכלה ביצירות עבריות שהופיעו בשנים האחרונות. הידע והתובנות האצורים בין דפי כרכים אלה נותנים בידי כל שוחר תרבות מפתחות לעולם הספרות העברית. גם לבקיאים ברזי עולם זה יחדשו ספרים אלה חידושים רבים" (ד"ר גדעון טיקוצקי).

נורית גוברין היא פרופסור (אָמְרִיטָה) בחוג לספרות באוניברסיטת תל-אביב ומן החוקרים המרכזיים של הספרות העברית בדורות האחרונים. פרסמה עשרים ספרי מחקר וערכה חמישה עשר. בין הפרסים והעיטורים שהוענקו לה: פרס ביאליק (תשנ"ח, 1998), פרס ישראל אפרת (תשס"ב, 2002) ויקירת העיר תל-אביב-יפו (תש"ע, 2010). ביבליוגרפיה של כתביה פורסמה בספר היובל לכבודה: 'ממרכזים למרכזו – ספר נורית גוברין' (תשס"ה, 2005) בעריכת פרופ' אבנר הולצמן.

כרך ז

תשע"ט 2019

תוכן העניינים
 פתח דבר: קאב הכתיבה - הרהורים אישיים וספרותיים נוגנים
 שער ראשון: לא בחלל הריק
 מה שיהיה הוא שהיה - השיח בין דורותיה של הספרות העברית
 הר כגיגית - הספר והחיים - מתן תורה בספרות הדורות האחרונים
 "הכאב הציני" - חובת הצעקה של הספרות העברית לדורותיה
 "פרי הארץ" - משאלה בלתי אפשרית
 פקטיטוציה - פרסים ספרותיים
 פרויקט בן יהודה בנימה אישית
 שער שני: בין ספרות למקרא
 כחומר ביד היוצר - מגמות בספרות העברית המודרנית ביחסה לתנ"ך
 שער שלישי: דורות בשירה
 "אָ אַרְאָה אַת פִּנְיָ, עֵיר יְרוּשָׁלַיִם" - ירושלים בשירת ישראל אפרת
 שירי תוגה - על רפאל ספורטה
 שירת ארו ביטון בהקשר היסטורי
 "נִשְׁכַּחְתִּי כְּלִי לְהוֹתִיר סִימָן" - על שלמה טנאי
 שירי התנ"ך של משה שפריר
 שירה מלווה היסטוריה - הרצל ובלפור חקק
 השיר חכם מהמסורת - ענת זגורסקי שפרינגמן
 "מְלִים הֵן מְסֻחָה" - על שירי יאיר בן-חיים
 "שירה צרודה" - זלמן ארן כמשורר
 שער רביעי: דורות בפרוזה
 ראובן פאהן והקראים
 איש שהוא מפעל ספרותי - פ. לחובר
 בול נחמה - עם הופעת בול לזכרה של נחמה פוחצ'בסקי
 בין המצוי לרצוי - על שני סיפורים של חמדה בן יהודה
 הפרדס של עקיבא כרומן היסטורי - יוכי ברנדס
 לפיכך נתכנסנו - יוסי שריד
 שער חמישי: שיה יוצרים ויצירות
 עולם הרפואה והשתקפותו בספרות העברית
 "כולנו ציפורים קצוצות כנפיים ומרוטות נוצות" - רופאות כדמויות ספרותיות
 בית-החולים - עולם בתוך עולם
 חפירות הנפש - ארכיאולוגיה וארכיאולוגים בספרות העברית
 שער שישי: מקום בספרות
 ספרות בדורה ולדורות - מאיר וילקנסקי ויוסף חיים ברנר
 "אי אפשר לא לאהוב את תל-אביב" - אפשר! - שאול טשרניחובסקי ותל אביב
 פטרבורג בתרבות ובספרות העברית
 "שלוות האפס" - פריז ברומן של שלמה צמח: אליהו מרגלית
 בין החזנה להפנמה - פריז בספרות העברית
 סופרים, יצירות ודמויות מן המזרח בארה"ב בראי הספרות העברית
 טרגדיה של אי-הבנות מתמשכות - ירון הראל
 שער שביעי: עיתונאים וכתבי עת
 שי של ספרות - ביטוי של עצמאות
 כתבי העת העבריים או והיום - הקושי בהתמדה, המעבר לאינטרנט
 איש התיקון - דברים לזכרו של עקיבא צימרמן
 המסדרון - שם צנוע-מסתתר
 הערה ביבליוגרפית
 רשימת ספרי נורית גוברין וספרים בעריכתה
 מפתח השמות
 תוכן העניינים של ששת הכרכים הקודמים

לכבוד
 כרמל - הוצאת ספרים
 ת.ד. 43092
 ירושלים 9143002

שם _____
 כתובת _____
 טלפון _____
 כתובת מייל _____

נא לשלוח אלי עותק של הספר קריאת הדורות כרך ז'

במחיר הנחה של 95 ש"ח במקום 119 ש"ח
 כולל דמי משלוח

הוצאת ספרים כרמל

מרכז ספיר 2, חדר 54 (קומה 3)
 ת"ד 43092, ירושלים 91430
 carmelph@zahav.net.il
 טל' 02-6540578
 פקס 02-6511650